

Yleisöilmoitus: ympäristöluvan lupaehtojen rikkominen / pohjaveden suojaus / Resykli Oy

Lupajaos 31.10.2023 § 92
88/11.01.00/2023

Valmistelija

Ympäristötarkastaja Lilja Anna, p. 0500 826 357

Loimaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle on saapunut ilmoitus Resykli Oy:n ympäristöluvan lupamääräysten rikkomisesta 3.9.2023 järjestetyssä tapahtumassa Alastaron moottoriradalla. Ilmoituksen mukaan varikolla ajoneuvojen alla on käytetty ajoneuvojen suojaukseen reunattomia kevytpressuja. Lisäksi tapahtuman aikana yleisöpysäköinti on ohjattu radan ulkopuolelle porttien läheisyyteen sorapintaisille alueille ja myös toiminta-alueen sisäpuolella autoja on tapahtuman aikana pysäköity pinnoittamattomalla alustalla.

Resykli Oy:n Alastaro Circuit Virttaankankaan moottoriurheilukeskuksella on Etelä-Suomen Aluehallintoviraston 10.9.2012 myöntämä ympäristölupa nro 136/2012/1 (Dnro ESAVI/470/04.08/2010), jota on muutettu Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä nro 14/0170/2, 30.5.2014 ja Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä taltiointinumero 2820, 2.10.2015. Lisäksi lupamääräyksiä on muutettu Etelä-Suomen Aluehallintoviraston päätöksellä pohjavesiselvityksen hyväksymisen yhteydessä (ESAVI/7738/2016) ja Etelä-Suomen Aluehallintoviraston päätöksellä ESAVI 513/2019. Voimassa olevassa ympäristöluvassa on seuraavia ilmoitettuja asioita koskevia määräyksiä ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi:

Lupamääräys 7

Polttoaineiden ja muiden kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Määräys ei koske yksittäisten kilpailujen ja ajoharjoittelujen aikaista säilytystä. Kilpailujen ja ajoharjoittelun aikana alueella olevien polttoaineiden ja muiden kemikaalien säilytys, ajoneuvojen tankkaukset ja renkaanvaihdot on tehtävä varikkoalueilla reunallisella tiivispohjaisella alustalla niin, että kemikaaleja ei pääse maaperään eikä pohjaveteen.

Lupamääräys 13

Ajoneuvojen pysäköintiin on käytettävä ensisijaisesti asfaltoituja alueita, joista valumavedet on johdettu käsittelyyn. Yli 5 000 hengen yleisötilaisuuksissa ajoneuvojen pysäköintiin voidaan käyttää sorapintaisia päätöksen liitteissä 1. ja 2. esitettyjä pysäköintialueita 1. ja 2.

Ilmoitukseen on liitetty ajoneuvojen renkaanvaihtoa tai huoltoa koskevia valokuvia sekä pysäköintiä ja pysäköinnin ohjausta koskevia valokuvia. Ilmoittaja huomauttaa, että liitteessä on esitetty vain osa valokuvista ja rikkeistä, joita oli havaittavissa kymmeniä ko. tapahtumassa. Ilmoituksessa huomautetaan lisäksi, että ilmoittaja on käynyt tapahtumissa useana vuonna ja lupaehtojen vastainen toiminta on ollut jatkuvaa.

Ilmoituksessa on tuotu esiin, että polttoaineiden lisäaineiden ym. hiilivetyjen pitoisuudet ovat lisääntyneet pohja- ja orsivesiseurannoissa ja on aivan selvää, ettei niitä voi pohjaveteen päästä kuin ratayhtiön toiminnasta. Alueella ei ole muuta toimintaa, josta tällaista haittaa voisi aiheutua.

Ilmoittajan vaatimuksena on, että viranomaisen puuttuu välittömästi näihin em. ympäristöluvan ehtojen rikkomiseen ja tekee niistä rikosilmoituksen lain edellyttämällä tavalla. Lisäksi ilmoittaja pyytää saada tiedon siitä, mihin toimenpiteisiin viranomaisen ryhtyy estääkseen pohjavesien laadun vaarantamisen jatkossa. Ilmoittaja tuo myös esille, että ympäristöviranomaisen on lakisääteisenä vastuunaan valvottava ympäristölupien noudattamista ja että sekä esittelijä että luottamushenkilöt toimivat tehtävissään virkavastuulla.

Ilmoitus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä.

Toiminnanharjoittajan selvitys

Ilmoitukseen on pyydetty toiminnan harjoittajalta vastine. Resykli Oy on antanut 30.9.2023 vastineen ilmoitukseen lupaehtojen rikkomisesta. Toiminnanharjoittaja tuo vastineessaan esille, että moottoriratojen toiminta alueella on alkanut vuonna 1989. Tällöin toimintaa on harjoitettu myös pinnoittamattomilla radoilla ilman velvoitetarkkailua ja huomattavasti laajemmin kuin nykyisin. Toimintaan on muuttunut merkittävästi vuoden 2015 jälkeen, jolloin mm. alettiin edellyttää pohja- ja orsivesien tarkkailua, kiellettiin pinnoittamattomien ratojen käyttö sekä useiden toimintojen harjoittaminen alueella.

Toiminnanharjoittaja tuo vastineessaan esille myös moottoriradan toimintaa koskevien ilmoitusten toistuvuuden ja kokee ilmoitukset perusteettomina ja epäasiallisina. Toiminnanharjoittaja pitää väitteitä pohjaveden pilaamisesta törkeinä.

Alastaron moottoriradalla järjestettiin 1.-3.9.2023 kauden suurin kilpailutapahtuma, autojen ja moottoripyörien Nordic/SM -osakilpailu. Kilpailijoita tapahtumassa oli yli 200. Toiminnanharjoittaja toteaa että valitettavasti 200 kilpailijasta vielä muutamilla ei ole ollut käytössä erikoivalmisteista, reunoilta korotettua pressua. Toiminnanharjoittaja huomauttaa, että käytössä on ollut tankkauksen aikana tankkaus alusta/kaukalo.

Selvityksen mukaan ratayhtiön toiminta-alueen sisäpuolella oli yhtenä päivänä pysäköity ajoneuvoja virheellisesti päällystämättömälle alueelle. Toimintaan puututtiin ja ajoneuvot määrättiin siirrettäväksi. Lisäksi pysäköinti kys. kohtaan estettiin. Rata-alueen ulkopuolelle pysäköinnistä toiminnanharjoittaja huomauttaa, että pysäköintialue on täysin yleisessä käytössä ja sitä voi käyttää kuka tahansa ulkoilija ja latureittien käyttäjä.

Tapahtumasta esitettyihin kuviin toiminnanharjoittaja on todennut ettei kuvissa esiinny tankkausta, huoltotilanteita tai nesteitä. Ajoneuvoilla on nesteitä läpäisemätön suoja. Toiminnanharjoittaja huomauttaa, että vastaaviin kuviin on ELY-keskuksen pyynnöstä vastattu kymmeniä ja kymmeniä kertoja, ja heille on kaikki asiat kerrottu ja esitetty ja asiat ovat parantuneet jatkuvasti.

Vastine on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä.

Moottoriradalla toteutettiin tarkastus 14.10.2023. Jokamiesluokan kilpailutapahtumassa. Tarkastuksella voitiin todeta, että kaikilla kilpailuun osallistuvista autoista oli käytössä lisäsuojaus varikolla olon aikana. Tarkastuksen aikana kuitenkin havaittiin huoltotilanteita, joissa käytössä ei ollut reunoilta korotettua suojaa. Suojana käytettiin näissä tapauksessa reunoilta korottamatonta pressua, pahvia tai imeytysmattoa. Suurimmalla

osalla kilpailuun osallistuvista autoista oli käytössä pressun lisäksi reunoilta korotettu suojakaukalo. Kaikki autot olivat varikkoalueella päällystetyllä alueella, josta hulevedet johdetaan öljynimeytyskaivojen kautta pohjavesialueen ulkopuolelle. Maapohjalle pysäköityjä autoja ei tarkastushetkellä havaittu.

Pohja- ja orsivesien tarkkailutulokset 2023

Pohja ja orsivesien tarkkailu on aloitettu vuonna 2015. Tarkkailupisteissä on tapahtunut muutoksia tarkkailuvuosien välillä. Pieniä pitoisuuksia bensiinin lisäaineita (eetterit) on ilmennyt koko tarkkailun ajan ja niiden alkuperää on pyritty selvittämään aiemman vastuuvälvojan toimesta. Pistemmäistä päästölähdettä ei ole toistaiseksi havaittu. Ottaen huomioon alueella pitkään jatkunut toiminta, sekä muu alueen ympäristössä tapahtuva toiminta ei ole yksiselitteistä, että pitoisuudet olisivat peräisin moottoriradan nykyisestä toiminnasta. Ilmenneet pitoisuudet ovat olleet pieniä ja vaihtelevia, mikä lisää tulosten tulkinnan epävarmuutta. Asia vaatii jatkoseurantaa. Ilmoituksessa mainittuja öljyhiilivetyjä ei ole havaittu pohja- tai orsivedessä viime vuosien seurantatietojen perusteella.

Pohjavesiä tarkkailtiin vuonna 2023 neljästä pohjavesiputkesta PE1, PF2, 558 ja 567. Orsivettä tarkkailtiin kolmesta orsivesiputkesta 650A, 563A ja moy3. Lisäksi varikkoalueen valumavesiä tarkkailtiin öljynerotuskaivolle tulevasta ja öljynerotuskaivolta lähtevästä vedestä.

Kevään 2023 Alastaron moottoriradan pohja-, orsi- ja valumavesien tarkkailun tuloksissa orsivesiputkessa 650A todettiin bensiinin lisäaineita MTBE:tä 0,3 µg/l ja ETBE:tä 0,6 µg/l. Syksyn 2023 tarkkailukerralla molempia aineita todettiin pitoisuutena 0,1 µg/l. Pohjaveden ympäristölaatuonormin mukainen enimmäispitoisuus MTBE:lle on 7,5 µg/l. ETBE:lle ei ole ympäristölaatuonormia.

Pohjavesiputkessa PE1 ei keväällä 2023 todettu haitta-aineita, mutta syksyn 2023 näytteenotokerralla todettiin MTBE:tä 0,3 µg/l. Kyseisessä putkessa on viimeksi todettu MTBE:tä keväällä 2022 (1,4 µg/l). Kyseisessä putkessa on todettu haitta-aineista pääasiassa MTBE:tä vuosina 2019–2022.

Pohjavesiputkessa 558 todettiin kevään 2023 näytteenotossa MTBE:tä (1,8 µg/l) ja ETBE:tä (3,2 µg/l). Poikkeuksellisesti todettiin myös pieni pitoisuus TAME:a (0,1 µg/l). Syksyn 2023 näytteenotokerralla todettiin MTBE:tä (1,8 µg/l) ja ETBE:tä (2,6 µg/l). Keväällä todettua pientä pitoisuutta TAME:a ei enää havaittu. ETBE:tä on todettu jokaisella tarkkailukierroksella syksystä 2021 lähtien. ETBE:n pitoisuus oli hieman korkeampi kuin aiempina vuosina. MTBE:tä on todettu kaikilla aiemmilla tarkkailukierroksilla.

Varikkoalueiden valumavesien osalta kevään 2023 näytteenotossa todettiin öljynerotuskaivon tulevassa vedessä öljyhiilivetyjä summapitoisuutena (C10-C40) 0,04 mg/l. Raskaita (C21-C40) öljyjakeita todettiin pitoisuutena 0,03 mg/l. Aiemmasta poiketen öljyhiilivetyjä todettiin myös öljynerotuskaivon lähtevässä vedessä summapitoisuutena 0,05 mg/l, joka on pohjaveden ympäristölaatuonormin mukaisen enimmäispitoisuuden (0,05 mg/l) rajalla. Raskaita jakeita (C21-C40) todettiin pitoisuutena 0,04 mg/l. Ympäristöluvassa on edellytetty, että öljynerotuskaivosta poistuvan veden hiilivetyypitoisuuden tulee olla alle 5 mg/l. Syksyn näytteenotossa ei todettu öljyhiilivetyjä. Öljynerotuskaivon tulevassa vedessä todettiin ensimmäistä kertaa m,p-ksyleeniä (0,1 µg/l) ja ETBE:tä määritysrajan alittava, mutta toteamisrajan ylittävä pitoisuus (<0,1

µg/l). Öljynerotuskaivon lähtevässä vedessä ei todettu lainkaan haitta-aineita. Poikkeuksellisesti näytteiden pH ja sähkönjohtavuus olivat aiempia tarkkailukertoja korkeammat.

Tarkkailuraporttien mukaan pohja- ja orsiveden laatu oli vuoden 2023 tarkkailun perusteella vastaavalla tasolla kuin aiempinakin tarkkailuvuosina.

Lupamääräyksen noudattaminen

Toiminnanharjoittaja on noudattanut aiempia kehotuksia ja näin pyrkinyt toiminnassaan noudattamaan ympäristöluvan lupamääräystä 7. Toiminnanharjoittaja on varannut alueelle reunoilta korotettuja, nesteitä läpäisemättömiä suoja-alustoja ja radan vuokraehtoihin on merkitty velvoite käyttää reunoilta korotettuja suoja-aittoja. Toiminnanharjoittajan ei täten katsota lainminlyöneen lupamääräyksissä asetettuja velvollisuuksia. Toiminnanharjoittajan tulee kuitenkin edelleen lisätä omavalvontaa varmistaakseen määräyksen 7 noudattaminen myös vaihtuvien tapahtumanjärjestäjien tilaisuuksissa. Asiassa on otettava huomioon, että lupamääräysten noudattaminen ei ole harkinnanvaraista ja määräysten noudattamisesta vastaa luvanhaltija. Ympäristölupaan kirjattuja lupamääräyksiä on noudatettava siinä muodossaan, kun ne on lupaan kirjattu.

Varikkoalueiden toiminta tapahtuu lähtökohtaisesti tiiviillä alustalla, josta hulevedet on ohjattu öljynerotuskaivojen kautta valuma-altaaseen ja edelleen hulevesiputkea pohjavesialueen ulkopuolelle. Vesien valunta on ohjattu kallistuksin niin, että ne eivät pääse leviämään pinnoitetuilta alueilta hallitsemattomasti ympäristöön. Täten reunallisten alustojen puuttumisen osasta ajoneuvoja ja bensiinin lisäaineiden esiintymisen välinen yhteys katsotaan löyhäksi. Kys. aineiden esiintyminen pohjavedessä vaatii seuranta ja lisäselvitystä.

Toiminta-alueella tapahtuva pysäköinti on tapahtunut lupamääräyksen mukaisesti. Päälystämättömälle alueelle pysäköintiin on puututtu ja ohjattu pysäköinti toiminta-alueella pinnoitetulle alueelle. Lupamääräyksen 13 mukaisesti pysäköintiin on käytettävä ensisijaisesti asfaltoituja alueita, eikä yleisöpysäköintiä täten tule tarpeettomasti ohjata toiminta-alueen ulkopuolella sijaitseville päälystämättömille alueille.

Esittelijä

Johtava rakennustarkastaja Salminen Harri

Päätösehdotus

Lupajaosto päättää antaa toiminnanharjoittajalle kehotuksen noudattaa tarkemmin lupamääräystä 7. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että kaikki alueella tapahtumia järjestävät tahot ovat tietoisia ympäristöluvan lupaehdoista ja noudattavat lupaehdoja toiminnan aikana. Toiminnanharjoittajan ei tule aktiivisesti ohjata tapahtumapysäköintiä toiminta-alueen ulkopuolisille pinnoittamattomille alueille. Lupajaosto toteaa, ettei ilmoituksessa esitetty toiminta edellytä ympäristönsuojelulain mukaista ilmoitusta poliisille esitutkintaa varten.

Päätöksen perustelut

Ilmoituksessa ei ole tuotu esiin sellaisia seikkoja, jotka edellyttäisivät rikosilmoituksen tekemistä. Toiminnanharjoittajan ei katsota toiminnassaan menetelleen sellaisella tavalla, joka voidaan katsoa ympäristöluvan lupamääräysten mukaisen velvollisuuden laiminlyönniksi. Toiminnanharjoittaja on noudattanut aiempia kehotuksia ja toteuttanut toimia lupamääräysten noudattamiseksi. Lupamääräystä myös

noudatetaan pääosin ja reunakorotetun suojan puuttuminen on satunnaista. Ei siis voida katsoa toiminnanharjoittajan laiminlyöväen lupamääräyksen noudattamista.

Ympäristönsuojelulain 225 § mukaisesti joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö ympäristöluvan lupamääräyksen mukaisen velvollisuutensa on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ympäristönsuojelulain rikkomisesta sakkoon. Ympäristönsuojelulain 188 § mukaisesti valvontaviranomaisen tulee tehdä ilmoitus 225 §:ssä tarkoitettusta teosta tai laiminlyönnistä poliisille esitutkintaa varten. Ilmoitus saadaan kuitenkin jättää tekemättä, jos tekoa on pidettävä olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä eikä yleisen edun ole katsottava vaativan syytteen nostamista.

Päätös

Hyväksyttiin.